

Základná škola s materskou školou, Kpt. Nálepku 878, Pohorelá

**Vzdelávací program pre žiakov s mentálnym postihnutím
pre primárne vzdelávanie**

Školský rok 2019/2020

***„...Máš pred sebou čisté duše. Detské duše. Na dne každej
z nich niečo tíško cinká. Postaraj sa, aby zvonili naplno...“***

Školský vzdelávací program

Pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia – variant A

Pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia – variant B

Vzdelávací program

Stupeň vzdelania ISCED 1 – primárne vzdelávanie

Dĺžka štúdia deväť a desať rokov

Vyučovací jazyk: slovenský

Študijná forma – denná

Druh školy: štátna

Predkladateľ:

Názov školy: **Základná škola s materskou školou**

Adresa: Kpt. Nálepku 878/159, Pohorelá 97669

IČO 37828363

Riaditeľ školy: Mgr. Jozef Šajša

Koordinátor pre tvorbu ŠVP: Mgr. Erika Bialiková

Kontakty:

Telefón/fax: 048/6196130,

E-mail: zspohorelá@stonline.sk, riaditelka@zspohorela.edu.sk

Zriaďovateľ:

Názov: **Obec Pohorelá**

Adresa: Nová 392, Pohorelá 97669

Kontakty telefón: 048/6196102

Platnosť dokumentu do 31.08.2020

Podpis riaditeľa:

I. VŠEOBECNÁ CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

1. Veľkosť školy

Základná škola Kpt. Nálepku 878/159, 97669 Pohorelá je plnoorganizovaná základná škola, ktorá v školskom roku 2019/2020 otvorí 13 tried. Na I. stupni v ročníkoch 1.- 4. je 6 tried, na II. stupni v ročníkoch 5.- 9. je 7 tried, z toho tri špeciálne triedy pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia IV.B, V.B a VIII.B. Začlenená žiačka so stredným stupňom mentálneho postihnutia je v I.A triede a začlenená žiačka s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia je v IV.A triede.

Školu tvorí komplex šiestich budov obklopených rozsiahlym školským areálom s pekným prírodným prostredím.

V bezprostrednej blízkosti školy je futbalové, workoutové aj multifunkčné ihrisko, ktoré žiaci pravidelne využívajú cez vyučovania aj v popoludňajších hodinách.

2. Charakteristika žiakov

Školu navštevuje 233 žiakov, z nich mnohí dochádzajú z miestnej časti Pohorelská Maša, ďalší z Val'kovne, Novej Maše, Zlatna, Šumiaca a Heľpy.

Na škole máme žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia, ktorí sú vzdelávaní v špeciálnych triedach, alebo sú individuálne začlenení v jednotlivých ročníkoch, a postupujú podľa ŠkVP pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia a žiačku so stredným stupňom mentálneho postihnutia, ktorá je individuálne začlenená v I.B triede a postupuje podľa ŠkVP pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia.

3. Charakteristika pedagogického zboru

Priemerný počet pedagogických zamestnancov sa pohybuje okolo 20 pracovníkov, závisí to od počtu žiakov a otvorených tried v danom školskom roku. Všetci pedagogickí pracovníci majú vysokoškolské vzdelanie, pedagogickú aj odbornú spôsobilosť, vyučujúci v špeciálnych triedach majú ukončenú špeciálnu pedagogiku pre mentálne postihnutých.

Skúsenosti so vzdelávaním žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami sú veľmi dobré. Na škole máme tri špeciálne triedy. V špeciálnych triedach na prvom a druhom stupni vyučujú kvalifikovaní pedagógovia špeciálnej pedagogiky Mgr. Žaneta Holková, Mgr. Terézia Šajšová, Mgr. Erika Bialiková a Mgr. Ivana Datková. V rámci národného projektu „Pomáhajúce profesie v edukácii“ na škole pracujú sociálni pedagógovia PhDr. Františka Baksová a Mgr. Henrieta Pocklanová, pedagogické asistentky učiteľa Bc. Erika Tereková, Mgr. Martina Mikolajová. Asistenti učiteľa pre žiakov zo SZP sú Bc. Jana Tlučáková a Mária Gandžalová. V druhom oddelení školského klubu vyučuje Bc. Daša Lakandová, kvalifikovaná na špeciálnu pedagogiku.

Na škole pracuje koordinátor pre environmentálnu výchovu a koordinátor pre prevenciu Mgr. Renáta Kantorisová, ktorá má na starosti ochranu detí pred drogovými závislosťami, fyzickým, alebo psychickým násilím a prejavmi šikanovania. Medzi pedagogických zamestnancov patria aj štyri asistentky učiteľa.

Pedagogickí pracovníci sa priebežne vzdelávajú. Špeciálnu pedagogiku externe študujú Bc. Daša Lakandová a Bc. Erika Tereková. Pedagogickí a odborní zamestnanci prešli rôznymi školeniami, väčšinou organizovanými Metodickým centrom Bratislava, pobočka Banská Bystrica a Prešov. V odborno-metodickom raste a profesijnom rozvoji učiteľov zohľadňujeme ciele vzdelávania pre 21. storočie formulované Európskou úniou, meniacu sa žiacku a rodičovskú populáciu, novú klímu a kultúru školy, nové informačné a komunikačné technológie, posuny v hodnotách spoločnosti, rozvoj vied a ich transformáciu do vzdelávacích obsahov, nové požiadavky trhu práce a požiadavku autonómie a zodpovednosti učiteľov.

4. Organizácia prijímacieho konania do špeciálnej triedy

Prijímanie žiakov do prvého ročníka robíme v spolupráci s materskými školami v Pohorelej a Val'kovni, slávnostným spôsobom pre vzbudenie záujmu detí a rodičov o našu školu.

Žiakmi špeciálnej triedy sú žiaci, ktorí nezvládli učivo bežnej triedy základnej školy a po psychologickom a špeciálno-pedagogickom diagnostikovaní boli odporučení na vzdelávanie v špeciálnej škole, resp. v špeciálnej triede zriadenej v základnej škole.

Návrh na zaradenie žiaka do špeciálnej triedy môže podať zákonný zástupca na základe žiadosti, lekár a predškolské zariadenie.

?Podmienky prijímania žiakov do škôl pre žiakov s mentálnym postihnutím určuje § 7ods1 až 4 vyhlášky č. 322/2008 Z.z. o špeciálnych školách.

5. Dlhodobé projekty

- Národný projekt „Pomáhajúce profesie v edukácii“.
- „Zlepšenie kľúčových kompetencií žiakov ZŠ s MŠ, Kpt. Nálepku 878, Pohorelá, rekonštrukciou a zlepšením technického vybavenia jazykových, odborných a prírodovedných učební“.
- Výmena palubovky v telocvični ZŠ s MŠ Pohorelá.
- Rekonštrukcia sociálnych zariadení v dvoch pavilónoch ZŠ s MŠ Pohorelá.

6. Spolupráca s rodičmi a s inými subjektmi

Spolupráca s rodičmi je na dobrej úrovni. Rodičia pracujú ako zaregistrované občianske združenie, pomáhajú škole pri organizovaní rôznych podujatí a sú finančne spoluúčastní pri projektoch, ktoré škola uskutočňuje. Spolupráca školy s rodičmi žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia má rezervy, ktoré by sme chceli zlepšiť.

Škola úzko spolupracuje so svojím zriaďovateľom a Radou školy. Rada školy má 11 členov. Zastúpenie v nej majú 4 rodičia, 2 pedagogickí pracovníci, 1 nepedagogický zamestnanec a 4 delegovaní zástupcovia zriaďovateľa.

Dobrá spolupráca je s NAPANTom, s Národným parkom Muránska planina, s Požiarnym zborom v Závadke nad Hronomj, s Policajným zborom v Pohorelej, so Zväzom protifašistických bojovníkov. V oblasti environmentálnej a kultúrno-poznávacej bezprostredne spolupracujeme s organizáciou Strom života, OZ TATRY, Lesmi SR, štátny podnik, výchovu k tolerancii a pomoci rozvíjame v spolupráci s OZ Človek v ohrození.

Rodičia sú o vzdelávaní, o výchovno-vzdelávacích výsledkoch a mimovyučovacích aktivitách svojich detí informovaní:

- Na celoškolských a triednych rodičovských združeniach
- Na individuálnych konzultáciách s triednym alebo vyučujúcim daného predmetu
- Prostredníctvom školského časopisu Pohorelský školáčik
- V rámci dňa otvorených dverí na škole

7. Priestorové a materiálno-technické podmienky školy

Objekt školy sa skladá zo šiestich samostatných budov prepojených zhora krytou spojovacou chodbou. V prvom pavilóne na poschodí je umiestnená materská škola. Škola má zriadené a využíva tieto odborné učebne: telocvičňu, odborné učebne pre vyučovanie fyziky a chémie, výtvarnej výchovy, výpočtovej techniky, regionálnej výchovy a žiacku knižnicu.

Vybavenie kabinetov je na dobrej úrovni, pomôcky sa snažíme pravidelne obnovovať a vymieňať za modernejšie. Každá trieda má interaktívnu tabuľu. V menej vyhovujúcom stave sú sociálnohygienické zariadenia v pavilónoch, zatiaľ sme zrekonštruovali len zariadenia v prvom, druhom pavilóne a pavilóne odborných učební. Rekonštrukcia ďalších prebieha.

8. Škola ako životný priestor

Aby sa žiaci, pedagogickí a nepedagogickí pracovníci cítili čo najpríjemnejšie, veľký dôraz kladieme na estetické prostredie tried, chodieb, zborovne a jednotlivých učební. Postupne vybavujeme aj kabinety pre učiteľov novým vybavením, nielen nábytkom ale aj výpočtovou technikou.

Vo vstupnom vestibule sú vystavené výtvarné práce našich žiakov. Samostatná veľká nástenka je venovaná téme história školy. Dostatočný priestor je určený aj pre informácie žiakov o ich ďalšom štúdiu. Pracovné prostredie v jednotlivých triedach a chodbách nám spríjemňuje veľké množstvo izbových rastlín. Snažíme sa budovať priateľskú atmosféru medzi žiakmi navzájom, medzi žiakmi a pracovníkmi školy, medzi pedagógmi a rodičmi a širokou verejnosťou.

Poslanie našej školy:

Naša škola vychováva moderného človeka pre praktický život.

Vízia našej školy:

Chceme byť školou, v ktorej pracujú, rozvíjajú sa a vzdelávajú slobodné a rovnoprávne osobnosti, s cieľom uplatniť sa v spoločnosti.

Hodnoty, ktorým veríme:

Sloboda a zodpovednosť.

Každý človek je jedinečná bytosť.

Sebareflexia.

Každý žiak môže zažiť pocit úspechu.

Len človek, ktorý si váži iných môže si vážiť sám seba.

Uznanie individuálnych rozdielov medzi žiakmi.

Spolupráca a vzájomná komunikácia.

Chyby ako prostriedok učenia.

Učenie sa aktívnou činnosťou.

Vzájomná dôvera.

Aby sme posilnili kontakt žiakov s ochranou prírody, rozhodli sme sa v priestoroch ZŠ s MŠ Pohorelá zrealizovať náučný chodník „Svet okolo Pohorelej“. Trasa náučného chodníka vedie priestormi areálu školy a je tvorená siedmimi stanovišťami, na ktorých sa nachádzajú informačné tabule.

Prvé stanovište „Pohorelá“ sprostredkováva informácie týkajúce sa obce a jej okolia.

Druhé stanovište „Horehronie“ oboznamuje s regiónom Horehronia, výnimočnosťou Nízkych Tatier a Slovenského Rudohoria.

Tretie stanovište „Geológia“ prináša informácie týkajúce sa geológie Horehronia a Pohorelej.

Štvrté stanovište „Vodný ekosystém“ približuje informácie týkajúce sa vodného ekosystému. Súčasťou tohto stanovišťa je jazierko na prírodnej báze zakomponované s citom do okolitej prírody. Kompozícia vodného jazierka dotvára okolitú scenériu, poskytuje príjemné miesto k odpočinku a vytvára vhodnú mikroklimu pre rastliny. Vodné rastliny sa podieľajú na vytváraní biologickej rovnováhy v jazierku a svojim vzhľadom ho skrášľujú.

Piate stanovište „Odpad“ sa nachádza pri novozriadenom školskom kompostovisku. Informačná tabuľa približuje triedenie odpadu, možnosť kompostovania a vplyv odpadu na životné prostredie.

Šieste stanovište „Lúčny ekosystém“ oboznamuje žiakov s flórou a faunou lúk. V bylinnej špirále sú jednotlivé druhy liečivých rastlín.

Siedme stanovište „Lesný ekosystém“ približuje lesy, ich rastlinstvo, živočíšstvo, ochranu, význam a funkciu. Druhy stromov a krov v areáli školy sú označené popiskami.

Na každom stanovišti je umiestnená informačná tabuľa a upravené okolie. Obsahu informačných tabúľ je významnou pomôckou pri vyučovaní pracovného vyučovania a osvojovaní si environmentálnej kultúry žiakmi. Zaviedli sme inovatívne, aktivizujúce, zážitkové a kreatívne formy i metódy v súčasnom čase premeny tradičnej školy na modernú. Aktívna účasť žiakov na udržiavaní Náučného chodníka dáva každému dieťaťu šancu pre zmysluplnú tvorivú činnosť a aktívne učenie sa.

Zvyšovanie bezpečnosti žiakov v premávke na pozemných komunikáciách zabezpečujeme ich praktickým výcvikom a špecializovaným teoretickým vyučovaním na novom Detskom dopravnom ihrisku v Pohorelej. DDI využívajú naši škôlkári a žiaci všetkých ročníkov základnej školy na vyučovaní, ale aj v mimoškolských aktivitách. Ihrisko je k dispozícii aj na krúžkovú činnosť. Naše Detské dopravné ihrisko je jediné v okrese Brezno. Ihrisko slúži na osvojenie si rôznych poznatkov a pravidiel cestnej premávky, nadobudnutie konkrétnych zručností a návodov na riešenie určitých dopravných situácií v praktickom živote.

Vzdelávací program pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia pre primárne vzdelávanie

1 Ciele výchovy a vzdelávania

Hlavnými cieľmi primárneho vzdelávania sú rozvinuté kľúčové kompetencie (spôsobilosti), ako kombinácie vedomostí, skúseností a postojov žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia na úrovni, ktorá je pre nich osobne dosiahnuteľná.

Primárne vzdelávanie poskytuje východiskovú bázu pre postupné rozvíjanie kľúčových spôsobilostí žiakov ako základu všeobecného vzdelania prostredníctvom nasledujúcich cieľov:

- poskytnúť žiakom primerané možnosti skúmania ich najbližšieho kultúrneho a prírodného prostredia tak, aby získali záujem o poznávanie nového,
  - rozvíjať cieľavedome, systematicky a v tvorivej atmosfére osobnosť žiaka v poznávacej, sociálnej, emocionálnej a morálnej oblasti,
  - viesť žiakov k spoznávaniu svojich schopností, k využívaniu svojich možností, ku kompenzácii svojich obmedzení a tým k vytváraniu reálneho obrazu seba samého,
  - rozvíjať a kultivovať svoju osobnosť, osvojiť si základy spôsobilosti učiť sa a poznávať seba samého,
  - podporovať kognitívne procesy a kompetencie žiakov kriticky a tvorivo myslieť prostredníctvom získavania vlastnej poznávacej skúsenosti a aktívnym riešením problémov,
  - umožniť žiakom získať základné pracovné zručnosti a návyky, aby ich mohli využiť pri ďalšom vzdelávaní aj v občianskom živote,
  - vyvážene rozvíjať u žiakov kompetencie dorozumievať sa a porozumieť si, hodnotiť (vyberať a rozhodovať) a iniciatívne konať,
  - podporovať rozvoj intrapersonálnych a interpersonálnych kompetencií, najmä otvorene vstupovať do sociálnych vzťahov, naučiť sa kooperovať v skupine, kolektíve a preberať na seba primeranú zodpovednosť, rozvíjať sociálnu vnímavosť a citlivosť k spolužiakom, učiteľom, rodičom, ďalším ľuďom a k svojmu kultúrnemu a prírodnému okoliu,
  - viesť žiakov k tolerancii, znášanlivosti, porozumeniu a k akceptovaniu iných ľudí, ich duchovno-kultúrnych hodnôt, rovnosti pohlaví a priateľstva medzi národmi, národnostnými a etnickými skupinami, cirkvami a náboženskými spoločenstvami,
- naučiť žiakov uplatňovať svoje práva a súčasne plniť svoje povinnosti, niesť zodpovednosť za svoje zdravie, aktívne ho chrániť a upevňovať, chrániť životné prostredie.

2 Stupeň vzdelania

Primárne vzdelanie získa žiak absolvovaním vzdelávacieho programu pre žiakov s mentálnym postihnutím, dokladom o získanom stupni vzdelania je vysvedčenie s doložkou.

3 Profil absolventa

Absolvent má osvojené základy čitateľskej, pisateľskej, matematickej, prírodovednej, kultúrnej a mediálnej gramotnosti.

Absolvent programu primárneho vzdelávania pre **žiakov** s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia disponuje na primeranej úrovni s nasledujúcimi kľúčovými kompetenciami:

- pozná a uplatňuje účinné techniky učenia sa,
- vyjadruje sa súvisle ústnou formou adekvátnou primárnemu stupňu vzdelávania a jeho narušenej komunikačnej schopnosti v materinskom, štátnom jazyku,
- rozumie obsahu písaného textu, dokáže ho ústne zreprodukovať,

- vie samostatne písomne komunikovať (nakoľko mu to umožňuje dosiahnutý stupeň vo vývine jemnej motoriky a aktuálna úroveň zrakovo-motorickej koordinácie),
- využíva základné matematické myslenie na riešenie praktických problémov v každodenných situáciách,
- vie používať vybrané informačné a komunikačné technológie pri učení sa, pozná riziká spojené s využívaním internetu a médií,
- získa základy uplatňovania kritického myslenia pri práci s informáciami,
- chápe základné prírodné javy v ich vzájomnej súvislosti, vie porovnávať a objavovať vzťahy medzi predmetmi a javmi,
- chápe dôležitosť ochrany svojho zdravia,
- rozpozná v škole a vo svojom najbližšom okolí určitý problém, premýšľa o jeho príčinách a vie navrhnúť riešenie podľa svojich vedomostí a skúseností,
- váži si seba i druhých, dokáže ústretovo komunikovať a spolupracovať,
- správa sa kultúrne, primerane okolnostiam a situáciám,
- cení si a rešpektuje kultúrno-historické dedičstvo a ľudové tradície,
- má osvojené základy pre tolerantné a empatické vnímanie prejavov iných kultúr,
- uvedomuje si, že má svoje práva a povinnosti, rešpektuje práva iných.

4 Vzdelávacie oblasti

Obsah primárneho vzdelávania pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia je rozdelený do vzdelávacích oblastí, ktoré vychádzajú z obsahu vzdelávania a z kľúčových kompetencií.

VYUČOVACIE PREDMETY VO VZDELÁVACÍCH OBLASTIACH PRE ŽIAKOV S ĽAHKÝM STUPŇOM MENTÁLNEHO POSTIHNUTIA PRE PRIMÁRNE VZDELÁVANIE S VYUČOVACÍM JAZYKOM SLOVENSKÝM

VZDELÁVACIA OBLASŤ	VYUČOVACIE PREDMETY
JAZYK A KOMUNIKÁCIA	SLOVENSKÝ JAZYK A LITERATÚRA
	ROZVÍJANIE KOMUNIKAČNEJ SCHOPNOSTI
	ROZVÍJANIE GRAFOMOTORICKÝCH ZRUČNOSTÍ
MATEMATIKA A PRÁCA S INFORMÁCIAMI	MATEMATIKA
	INFORMATIKA
ČLOVEK A PRÍRODA	VECNÉ UČENIE
	FYZIKA
	CHÉMIA
	BIOLÓGIA
ČLOVEK A SPOLOČNOSŤ	VLASTIVEDA
	DEJEPIS
	GEOGRAFIA
	OBČIANSKA NÁUKA
ČLOVEK A HODNOTY	ETICKÁ VÝCHOVA / NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA/NÁBOŽENSTVO
ČLOVEK A SVET PRÁCE	PRACOVNÉ VYUČOVANIE
UMENIE A KULTÚRA	HUDOBNÁ VÝCHOVA
	VÝTVARNÁ VÝCHOVA
ZDRAVIE A POHYB	TELESNÁ A ŠPORTOVÁ VÝCHOVA

5 Vzdelávacie štandardy

Pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia nie sú určené vzdelávacie štandardy.

6 Rámcové učebné plány

Rámcový učebný plán vymedzuje voliteľné (disponibilné) hodiny, ktoré škola konkretizuje vo svojom školskom vzdelávacom programe nasledovne: navýši hodinovú dotáciu existujúcim vyučovacím predmetom ŠVP a/alebo vytvorí nový vyučovací predmet, ktorému prideli časovú dotáciu. Poznámky k rámcovému učebnému plánu sú pre školu záväzné, môže si však v rámci svojho učebného plánu vytvoriť ďalšie poznámky podľa svojich potrieb a možností.

**6.1 Rámcový učebný plán pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia
pre primárne vzdelávanie s vyučovacím jazykom slovenským**

Vzdelávacia oblasť	Vyučovací predmet	Ročník										
		PRÍPRAVNÝ	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	Σ
Jazyk a komunikácia	slovenský jazyk a literatúra		8	8+2	8+2	7+1	6+2	6+2	5+2	5+1	5	58
	rozvíjanie komunikačnej schopnosti	7										7
	rozvíjanie grafomotorických zručností	2										2
Matematika a práca s informáciami	matematika	3	4	4+1	4+1	4+1	4+1	4+1	4+1	4+1	4	39
	informatika						1	1	1	1	1	5
Človek a príroda	vecné učenie	1	1	1	1+1							4
	fyzika								1	1	1	3
	chémia										1	1
	biológia								1	1+1	1	3
Človek a spoločnosť	vlastiveda					2	2	3				7
	dejepis								1	1	1	3
	geografia								1	1	1	3
	občianska náuka								1	1	1	3
Človek a hodnoty	etická výchova/ náboženská výchova/náboženstvo						1	1	1	1	1	5
Človek a svet	pracovné vyučovanie	1	1	2+1	3	4+2	4+1	4+1	4+1	4+1	4	31
Umenie a kultúra	hudobná výchova	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	10
	výtvarná výchova	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	10
Zdravie a pohyb	telesná a športová výchova	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	20
Základ		18	18	19	20	21	22	23	24	24	25	214
Voliteľné (disponibilné) hodiny		2	4	4	4	4	4	3	4	4	4	37
Spolu		20	22	23	24	25	26	26	28	28	29	251

Poznámky

Počet týždenných vyučovacích hodín v jednotlivých ročníkoch je presne určený pre každý učebný plán. Taktiež celkový počet vyučovacích hodín je presne daný.

Vyučovacia hodina má 45 minút v tomto rozdelení učebného plánu. Škola si môže zvoliť vlastnú organizáciu vyučovania. S prihliadnutím na osobitosti žiakov so zdravotným znevýhodnením môže škola uplatňovať aj iné spôsoby organizácie vyučovania, a to členením vyučovacej hodiny do kratších časových úsekov, zaradovaním a organizovaním prestávok, blokovým vyučovaním a inými organizačnými formami. V rámci vyučovania je možná individuálna práca s vybranými žiakmi prostredníctvom liečebného pedagóga, logopéda, školského psychológa s cieľom systematickej korekcie, terapie alebo reedukácie postihnutia, narušenia.

V prípravnom ročníku vyučovaciu hodinu špecifického vyučovacieho predmetu rozvíjanie komunikačnej schopnosti zabezpečujú dvaja pedagogickí zamestnanci.

V 5. až 9. ročníku vyučovacie hodiny vyučovacieho predmetu pracovné vyučovanie sa vyučujú v skupinách s maximálnym počtom 6 žiakov. Skupiny sa vyučujú spravidla oddelene pre chlapcov a dievčatá. Skupiny možno utvárať aj zo žiakov najbližších ročníkov. Ďalšia skupina vznikne až po naplnení predchádzajúcej skupiny na maximálny počet.

V 5. až 9. ročníku vyučovacie hodiny vyučovacieho predmetu telesná a športová výchova sa vyučujú spravidla oddelene pre chlapcov a dievčatá. Skupiny možno utvárať aj zo žiakov najbližších ročníkov. Najvyšší počet žiakov v skupine je zhodný s počtom žiakov v triede príslušného ročníka. Ak je skupina utvorená zo žiakov najbližších ročníkov, najvyšší počet žiakov v skupine je zhodný s počtom žiakov v triede najnižšieho ročníka. Ďalšia skupina vznikne až po naplnení predchádzajúcej skupiny na maximálny počet.

Vyučovací predmet pracovné vyučovanie je možné vyučovať v dvojhodinových celkoch.

Vyučovací predmet výtvarná výchova je možné vyučovať v dvojhodinových celkoch každý druhý týždeň.

Na vyučovacích hodinách slovenského jazyka a slovenskej literatúry (*u žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia s vyučovacím jazykom národnostnej menšiny*) triedu možno deliť.

Voliteľné vyučovacie hodiny v školskom vzdelávacom programe na školský rok 2019/2020:

Začlenená žiačka v IV.A triede slovenský jazyk a literatúra – jedna vyučovacia hodina, matematika – jedna vyučovacia hodina, pracovné vyučovanie - dve vyučovacie hodiny.

V špeciálnej triede IV.B slovenský jazyk a literatúra – jedna vyučovacia hodina, matematika – jedna vyučovacia hodina, pracovné vyučovanie - dve vyučovacie hodiny.

V špeciálnej triede V.B slovenský jazyk a literatúra – dve vyučovacie hodiny, matematika – jedna vyučovacia hodina, pracovné vyučovanie - jedna vyučovacia hodina.

V špeciálnej triede VIII.B slovenský jazyk a literatúra – jedna vyučovacia hodina, matematika – jedna vyučovacia hodina, biológia - jedna vyučovacia hodina, pracovné vyučovanie - jedna vyučovacia hodina.

V IV.A triede začlenená žiačka s mentálnym postihnutím pracuje na vyučovacích hodinách so špeciálnym pedagógom v IV. B triede, ak počet žiakov klesne pod 10. Rozvrh hodín žiačky je prispôsobený špeciálnej triede IV.B.

V špeciálnych triedach V.B a VIII.B nie sú vyučovacie hodiny predmetu informatická výchova a pracovné vyučovanie delené. Telesnú výchovu nemajú žiaci V.B delenú. Žiaci VIII.B sa na hodine telesnej výchovy delia nasledovne: chlapci s chlapcami zo VII.A základnej školy a dievčatá s dievčatami zo VII.A základnej školy.

7 Špecifiká výchovy a vzdelávania žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia

Žiak s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia môže začať plniť povinnú školskú dochádzku v prípravnom ročníku ak nedosiahol školskú spôsobilosť a nie je u neho predpoklad zvládnutia prvého ročníka.

Dôležité postavenie vo výchovno-vzdelávacom procese má pracovné vyučovanie, čomu musí zodpovedať materiálo-technické a priestorové vybavenie školy.

V prípade ťažkosti pri osvojovaní si predpísaného učiva je možné žiakovi vypracovať individuálny vzdelávací program z jedného alebo viacerých predmetov, podľa ktorého sa vzdeláva a postupuje do vyššieho ročníka. Žiakovi s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia a narušenou komunikačnou schopnosťou (symptomatickou poruchou reči) poskytujú individuálnu alebo skupinovú logopedickú terapiu školský logopéd.

Žiaci s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia môžu byť vzdelávaní

- v špeciálnych základných školách,
- v špeciálnych triedach pre žiakov s mentálnym postihnutím v základnej škole,
- v triedach základnej školy spolu s inými žiakmi, t.j. v školskej integrácii.

Pri výchove a vzdelávaní žiaka s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia v školskej integrácii

-využívame skupinové, kooperatívne a alternatívne formy vyučovania. Tie umožňujú diferenciaciu a individualizáciu výchovy a vzdelávania, deľbu práce, komunikáciu, vzájomnú pomoc a včleňovanie žiaka s mentálnym postihnutím do kolektívu triedy. Je potrebné zohľadniť motorickú instabilitu žiaka a minimalizovať nežiadúce prejavy správania. Vytvárať podmienky pre pozitívne hodnotenie na upevnenie kladných zážitkov v triede. Orientovať vzdelávanie na využiteľnosť vedomostí v situáciách praktického života. Umožniť žiakovi s mentálnym postihnutím používať špeciálne učebné pomôcky, ktoré mu uľahčia edukáciu. Pri vypracúvaní individuálneho výchovno-vzdelávacieho programu (IVP) je potrebné vychádzať zo Vzdelávacieho programu pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia, z jeho obsahu vzdelávania. Rámcový učebný plán tohto žiaka je rovnaký ako u žiakov bežnej triedy. Vo vyučovacích predmetoch hudobná výchova, výtvarná výchova, telesná a športová výchova a etická výchova je možné tohto žiaka vzdelávať podľa obsahu vzdelávania žiakov bežnej triedy. Ak je v týchto vyučovacích predmetoch potrebné žiakovi redukovať učivo, uvádza sa v jeho IVP. Vyučovací predmet vecné učenie má žiak vtedy, keď majú žiaci bežnej triedy predmet prvouku alebo prírodovedu. Vlastiveda je integrovaný predmet v 4. až 6. ročníku, prostredníctvom ktorého žiaci s mentálnym postihnutím získavajú základné poznatky z oblasti prírodovedných a spoločenskovedných odborov. Preto sa predmet vlastiveda vyučuje vtedy, keď majú žiaci bežnej triedy predmet vlastivedu a prírodovedu.

Pri hodnotení žiaka sa postupuje podľa metodického pokynu na hodnotenie žiakov s mentálnym postihnutím. Žiaka je možné hodnotiť aj slovným komentárom o dosiahnutých vzdelávacích výsledkoch bez vyjadrenia stupňov klasifikácie prospechu. Ak je tento žiak v jednotlivých vyučovacích predmetoch klasifikovaný, dostáva rovnaké vysvedčenie ako ostatní žiaci bežnej triedy. V doložke vysvedčenia žiaka sa uvedie informácia, že žiak bol vzdelávaný podľa variantu A.“

Pri výchove a vzdelávaní žiaka s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia v školskej integrácii sa používa triedna dokumentácia pre bežné základné školy.

8 Organizačné podmienky na výchovu a vzdelávanie

Triedu možno zriadiť pre najmenej štyroch žiakov. Najvyšší počet žiakov v triede pre žiakov s mentálnym postihnutím (ŠZŠ - variant A) sa ustanovuje takto: prípravný a prvý ročník 6 žiakov, druhý ročník až piaty ročník 8 žiakov, šiesty ročník až deviaty ročník 10 žiakov. Riaditeľ školy môže povoliť prekročenie najvyššieho počtu žiakov v triede najviac o dvoch.

9 Povinné personálne zabezpečenie výchovy a vzdelávania

Efektívna realizácia Vzdelávacieho programu je podmienená potrebným personálnym zabezpečením podľa nasledujúceho rámca, pričom sa musí vychádzať z požiadaviek formulovaných v platnej legislatíve (Zákon o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch).

Vedúci pedagogickí zamestnanci

- spĺňajú kvalifikačné predpoklady na výkon pedagogickej činnosti, vykonali prvú atestáciu, spĺňajú podmienky dĺžky výkonu pedagogickej činnosti, ukončili funkčné vzdelávanie (najneskôr do troch rokov od ustanovenia do kariérovej pozície),
- sú odborne pripravení na riadenie pracovnej skupiny a osvojené manažérske zručnosti uplatňujú pri riadení pracovného kolektívu,
- podporujú a vytvárajú podmienky pre odborný rast a ďalšie vzdelávanie svojich zamestnancov,
- zabezpečujú podmienky pre dobrú klímu v oblasti personálnych vzťahov – vo vzťahu k žiakom, v rámci pedagogického zboru a vo vzťahu k rodičom a širšej komunite.

Pedagogickí zamestnanci

- spĺňajú predpoklady na výkon pedagogickej činnosti a kvalifikačné požiadavky stanovené platnou legislatívou,
- preukazujú profesijné kompetencie pri práci so žiakmi, rodičmi,
- uplatňujú zásady tímovej práce, kooperatívneho a konštruktívneho riešenia problémov.

Asistent učiteľa

- spĺňa predpoklady na výkon pedagogickej činnosti a kvalifikačné požiadavky stanovené platnou legislatívou. Pracuje v triede, ktorú navštevuje žiak alebo viac žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia, ak si to vyžaduje výchova a vzdelávanie príslušného žiaka v závislosti od závažnosti jeho postihnutia.

Odborní zamestnanci

Odborní zamestnanci spĺňajú kvalifikačné predpoklady na výkon odbornej činnosti a kvalifikačné požiadavky stanovené platnou legislatívou pri poskytovaní psychologickej, logopedickej, špeciálno-pedagogickej starostlivosti alebo výchovného a sociálneho poradenstva a prevencie.

Školský logopéd

- logopéd s odbornou a pedagogickou spôsobilosťou platnou v rezorte školstva. Školský logopéd vykonáva odborné činnosti v rámci logopedickej diagnostiky, terapie a prevencie žiakom s narušenou komunikačnou schopnosťou. Poskytuje odborné poradenstvo a konzultácie zákonným zástupcom žiakov a pedagogickým zamestnancom školy.

Školský psychológ

- vykonáva odborné činnosti v rámci psychologickkej diagnostiky (okrem diagnostiky na účely prijatia žiaka do školy alebo na zmenu formy vzdelávania žiaka), na ktoré má oprávnenie podľa svojho vzdelania a v súlade s legislatívou platnou pre rezort školstva.

10 Povinné materiálno-technické a priestorové zabezpečenie výchovy a vzdelávania

Dôležitou podmienkou výchovy a vzdelávania žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia je aj primerané priestorové vybavenie školy a materiálno-technické vybavenie učebných priestorov.

Priestorové vybavenie

pre manažment školy

- kancelária riaditeľa a zástupcov riaditeľa školy,
- kancelária pre ekonomický úsek,

pre pedagogických zamestnancov školy

- zborovňa,
- kabinety pre učiteľov (priestor pre prípravnú prácu učiteľov a odkladanie pomôcok),

pre zamestnancov poskytujúcich odborné služby a pomoc pedagógom

- kancelárie pre prácu personálu poskytujúceho odborné služby a pomoc pedagógom/žiakom,

pre nepedagogických zamestnancov školy

- kancelárie pre sekretariát a nepedagogických zamestnancov,

hygienické priestory

- sociálne zariadenia pre žiakov a zamestnancov,
- šatne alebo iné priestory na odkladanie odevov a prezúvanie obuvi,

odkladacie a úložné priestory

- pre učebné pomôcky,
- didaktickú techniku,
- skladové priestory,
- archív,

informačno-komunikačné priestory

- knižnica/priestor pre knižnicu vybavený knižničným fondom, IKT zariadením
- a pripojením na Internet,

učebné priestory (interné/externé)

- učebne (s priestorom pre relaxáciu a nenáročnú pohybovú aktivitu počas vyučovania),
- odborné učebne,
- špeciálne učebne pre vyučovanie jednotlivých zložiek pracovného vyučovania vybavené vhodným náradím, prístrojmi a pomôckami,
- telocvičňa,

- školské ihrisko,

spoločné priestory

- školská budova,
- školská jedáleň alebo výdajná školská jedáleň,
- školský dvor,
- priestory pre školský klub detí,
- priestor pre riešenie zdravotných problémov, bezpodnetová miestnosť

11 Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní

Vhodná štruktúra práce a odpočinku žiakov a učiteľov počas dňa, vhodný režim vyučovania ohľadom na vek žiakov:

v prípravnom ročníku až štvrtom ročníku sa vyučuje v jednom slede najviac päť vyučovacích hodín, v piatom ročníku až deviatom ročníku najviac šesť vyučovacích hodín,

vyučovacia hodina trvá 45 minút, poslednú vyučovaciu hodinu možno skrátiť na 40 minút,

s prihliadnutím na osobitosti žiakov môže škola uplatňovať aj iné spôsoby organizácie vyučovania, a to členením vyučovacej hodiny do kratších časových úsekov, zaradovaním a organizovaním prestávok, blokovým vyučovaním a inými organizačnými formami.

Pri zaisťovaní bezpečnosti a ochrany zdravia žiakov vo výchove a vzdelávaní v škole i mimo školy postupuje škola podľa platnej legislatívy. Pri organizovaní výletov, exkurzií, školy v prírode, plaveckých a lyžiarskych výcvikov je dôležitou podmienkou informovaný súhlas zákonného zástupcu žiaka.

Zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia žiakov a pedagogických zamestnancov pri vzdelávaní podľa platných noriem:

zdravé prostredie tried (nábytok zodpovedajúci výške žiakov, protišmyková podlaha, dostatočné denné svetlo, možnosť ochrany pred priamym slnečným svetlom, vetranie, osvetlenie, vykurovanie),

výrazné označenie všetkých nebezpečných predmetov a priestorov, pravidelná kontrola z hľadiska bezpečnosti,

lekárničky vybavené podľa predpisov na dostupných miestach, kontakty na RZP, linku dôvery, políciu,

- dodržiavanie zákazu fajčenia, pitia alkoholu a používania iných omamných látok v škole a jej okolí a na všetkých akciách mimo priestoru školy organizovaných školou.

12 Zásady a podmienky pre vypracovanie školských vzdelávacích programov

Školský vzdelávací program (ŠkVP) pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia je vypracovaný na základe tohto vzdelávacieho programu, ktorý je súčasťou Štátneho vzdelávacieho programu (ŠVP) pre primárne vzdelávanie.

ŠkVP je základným dokumentom školy, podľa ktorého sa uskutočňuje edukácia na danej špeciálnej základnej škole. Musí byť vypracovaný v súlade s platnou legislatívou a s príslušným ŠVP. Uvádza víziu, ciele, poslanie a zameranie konkrétnej školy s ohľadom na potreby žiakov.

Reflektuje tiež možnosti obce a regiónu. Konkretizuje obsah vzdelávania ako profiláciu školy v učebnom pláne s využitím všetkých voliteľných hodín.

Na vypracovaní ŠkVP by sa mali podieľať všetci pedagogickí zamestnanci školy. Školský vzdelávací program vydáva riaditeľ školy po prerokovaní v pedagogickej rade školy a rade školy a zverejní ho na prístupnom mieste.